

دانشگاه علوم پزشکی قزوین  
دانشکده بهداشت

## گزارش طرح تحقیقاتی دانشجویی

تعیین برخی عوامل موثر بر طول دوران شیردهی در کودکان شیرخوار روستاهای شهرستان سياهکل

### استاد راهنما:

دکتر مصطفی نوروزی

### استاد مشاور:

دکتر رضا زاوشی

### دانشجویان:

سکینه بیرامخانی

جلال کارگر نیاول

عبدالشکور کریمی

## چکیده

**زمینه و هدف:** تغذیه با شیر مادر یکی از عوامل مؤثر در حفظ و ارتقاء سطح سلامت مادر و نوزاد می باشد. این بررسی در سال ۱۳۹۱ به منظور مطالعه برخی عوامل مؤثر بر طول دوره تغذیه با شیر مادر در کودکان شیرخوار روستاهای شهرستان سیاهکل طراحی شد.

**روش بررسی:** این مطالعه از نوع مطالعه توصیفی مقطعی است. برای این منظور مجموعاً ۳۰۰ کودک ۳۶-۱ ماهه مورد بررسی قرار گرفتند. اطلاعات لازم توسط پرسشنامه در زمان مراجعه مادران برای مراقبت کودکان در خانه های بهداشت جمع آوری و با استفاده از آمار توصیفی و آزمون کای-دو و ضریب همبستگی پیرسون و توسط نرم افزار SPSS مورد تجزیه و تحلیل قرار گرفت.

**یافته ها:** میانگین طول دوره تغذیه با شیر مادر در کودکان مورد مطالعه در کل دوران شیرخوارگی  $17/3 \pm 6/3$  ماه بود، ۸۴ درصد کودکان تا سن ۶ ماهگی فقط با شیر مادر تغذیه شده اند، که متوسط سن شروع خوراکیاری کودکان  $5/8 \pm 0/7$  ماه می باشد. به عبارتی کودکان مورد مطالعه تا سن  $5/8 \pm 0/7$  ماه تغذیه انحصاری با شیر مادر داشته اند، بین سن شروع خوراکیاری و طول دوره شیردهی ارتباط معنی دار بود ( $p < 0.05$ ) و ضریب همبستگی ( $r$ ) بین طول دوره شیردهی و سن شروع خوراکیاری ۰/۸۸ می باشد. و میانگین سن مادران در زمان زایمان این کودکان  $27/6 \pm 6$  سال بود، ۸۲٪ کودکان مادران مورد مطالعه بلافاصله پس از تولد (کمتر از دو ساعت) با شیر مادر تغذیه شده اند. شغل اغلب پدران (۶۱٪) کشاورز و اکثریت مادران (۹۶٪) خانه دار و میزان سواد اغلب پدران (۴۱٪) در حد راهنمایی و مادران (۳۴٪) در حد ابتدایی می باشد. اولین غذای پس از تولد اکثریت کودکان (۹۷٪) شیر مادر و روش شیردهی در اکثریت مادران (۴۴٪) منظم می باشد. در اکثر موارد (۹۵٪) مادران، شیر مادر را بهترین شیر برای کودک خود دانسته اند. علت اصلی از شیر گرفتن کودکان در اکثریت موارد (۷۵/۷٪) بزرگ شدن کودک و علت دادن شیر غیر مادر به کودک تا پایان ۶ ماهگی در اکثر موارد (۹۴٪) کافی نبودن شیرمادر ذکر شده است.

**نتیجه گیری** میانگین طول دوره شیردهی بدست آمده در این بررسی رضایت بخش می باشد. سن شروع خوراکیاری، نوع زایمان و BMI مادران در طول دوره شیردهی مادران مؤثر است.

**کلید واژه ها:** شیر مادر- مدت زمان شیردهی- عوامل مؤثر بر شیردهی